

Asiantuntijalausunto: HE 175/2026 vp

Valtionvarainvaliokunnan maatalousjaostolle

Loimu ry:n lausunto valtion talousarviosta vuodelle 2027

Luonnon-, ympäristö- ja metsätieteilijöiden liitto sekä ruoka-alan korkeakoulutettujen Loimu ry kiittää valiokuntaa mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto maatalousjaostolle valtion talousarviosta vuodelle 2027. Loimu ry edustaa laajalti biotalous- ja luonnonvara-alojen akateemisia asiantuntijoita. Tämän vuoden alusta Loimuun liittyivät myös maatalous- ja ruoka-alan korkeakoulutetut. Edustamamme alat voivat tuoda maallemme merkittävän mahdollisuuden tulevaisuuden menestykseen.

Lausumme valtion vuoden 2027 talousarviosta seuraavaa tärkeysjärjestyksessä:

Valtionapu Suomen metsäkeskukselle (momentti 30.40.46)

Suomen metsäkeskuksella on keskeinen tehtävä maamme hyvinvoinnille ja taloudelle tärkeän kestävä metsätalouden edistämisessä ja metsänomistajien neuvonnassa. Tästä huolimatta Metsäkeskus on joutunut leikkaamaan hallituskauden aikana yli 20 % henkilöstöstään ja vielä etuajassa verrattuna muihin valtionapua saaviin tai valtionhallinnon organisaatioihin. Metsäkeskuksen henkilötyövuosien määrä on vuodesta 2023 vähentynyt 543 henkilötyövuodesta kuluvan vuoden arviolta 421 henkilötyövuoteen.

Metsäkeskus jatkaa toimintojensa digitalisointia tavoitteen mukaisesti, mutta digitalisointi maksaa. Metka-lain muutosten, kasvavan joutoalueiden metsityksen ja erilaisten kokeiluhankkeiden lisäksi Metsäkeskukselle on tulossa uusia tehtäviä EU-ohjelmien ja -säästöjen toimeenpanosta, ml. ennallistamisasetus. Esimerkiksi käynnistynyt uusi laserkeilausohjelma Kallio2 tuottaa aiempaa tarkempaa tietoa puuntuotantoon ja luonnonhoitoon sekä yhteiskunnallista merkitystä myös muille hallinnonaloille ja politiikan tarpeisiin. Tällainen merkittävä tietomäärän muutos lisää Metsäkeskukselle tiedon käsittelyn ja jakelun kustannuksia. Jokainen uusi tehtävä vaatii tietojärjestelmien jatkokehitystä, mutta myös oman henkilöstön sekä metsäalan toimijoiden ja metsänomistajien koulutusta, eikä tätä ole otettu huomioon riittävästi valtion budjettiesityksessä.

Loimu ry esittää, että Suomen metsäkeskuksen valtionapu vuodelle 2027 nostetaan lähelle vuoden 2025 tasoa eli momentille osoitetaan 3 miljoonaa euroa lisää määrärahaa.

Luonnonvarakeskus (momentti 30.01.05)

Tutkimus on hallitusohjelman mukaan tärkeää maamme menestykselle, ja Luonnonvarakeskus (Luke) on keskeinen toimija ilmastonmuutoksen, luonnon monimuotoisuuden, ruokaturvan ja huoltovarmuuden tutkimuksessa. Nykyinen budjettirahoitus ei turvaa tutkimusinfrastruktuuriin ja kansainvälisesti arvokkaiden aikasarjojen jatkuvuutta ilman, että muuta tutkimustoimintaa joudutaan supistamaan. Luken toimitilat ovat valtaosin tutkimustoimintaan tarvittavia tiloja, joiden kehittäminen, peruskorjaustarpeet ja ylläpito on huomattavasti kalliimpaa kuin toimistotilojen, joita Lukella on enää vain 9 %.

Vuoden 2027 budjettiesityksessä Lukelle on varattu 87,855 M€, kun vielä vuonna 2025 Luken määräraha oli 91,5 M€ eli 3,5 miljoonaa euroa enemmän. Myös Luken henkilöstön lukumäärää on jouduttu leikkaamaan.

Valtion budjettirahoituksen pienemistä Luke yrittää korvata mahdollisimman paljon ulkopuolisella rahoituksella, mutta sen saaminen edellyttää riittävää omaa vastinrahoitusta. Perusrahoituksen tason valtion budjetissa tulisi olla myös sellainen, että ainakin ulkopuolisen rahoituksen vastinrahoitus on turvattu.

Tutkimus tarvitsee vakautta ja riittävää perusrahoitusta. Siksi Loimu ry esittää, että Luonnonvarakeskuksen määräraha momentilla 30.01.05 nostetaan 91,5 miljoonaan euroon eli vastaamaan vuoden 2025 tasoa sekä luovutaan tuleville vuosille suunnitelluista leikkauksista.

Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (momentti 30.40.22)

Momentin 30.40.22 määrärahalle on useita käyttökohteita, mutta merkittävää on, että sillä käytetään myös biotaloutta edistäviin kehittämis-, investointi- ja vienninedistämishankkeisiin. Suomen biotalousstrategia tähtää biotalouden arvonlisän kaksinkertaistumiseen vuonna 2035. Toteutuessaan biotalouden arvonlisä on merkittävät 50 miljardia euroa vuonna 2035.

Taloudellemme tärkeästä tavoitteesta huolimatta momenttia on kuitenkin toistuvasti supistettu. Vielä vuonna 2022 tälle momentille myönnettiin lähes 32 M€. Vuoden 2025 tilinpäätöksessä määräraha oli 17,464 M€, mutta vuodelle 2027 esitetty määräraha on vain 5,182 M€.

Loimu ry esittää, että momentille 30.40.22 lisätään luonnonvarojen kestävä käytön ja biotalouden edistämiseen 3 miljoonaa euroa.

Eräät luonnonvaratalouden valtionavustukset (momentti 30.40.53)

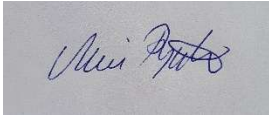
Momenttia 30.40.53 käytetään myös valtionavustusten maksamiseen luonnonvara-alan yleishyödyllisille yhteisöille, ja näistä merkittävin on Suomen Metsäyhdistys ry. Metsäyhdistyksellä on huomattava rooli Suomen kansainvälisessä metsäviestinnässä ja sitä kautta suomalaisten metsätuotteiden esille tuomisessa maailmalla.

Metsäyhdistys on toiminut puheenjohtajana FAO:n Forest Communicators Network -verkostossa ja on vahvasti mukana puunkäyttöä edistävässä kansainvälisessä Grow the Solution -viestintähankkeessa. Tälle kokonaisuudelle muut metsätalousmaat, kuten Itävalta, Saksa ja Kanada ovat osoittaneet 200 000 € kukin, ja myös Ruotsi ja Itävalta ovat tulossa mukaan. MMM:n rahoittanut erillisrahoituksella Suomen viennille tärkeää kansainvälistä metsäviestintää vain 20 000 eurolla.

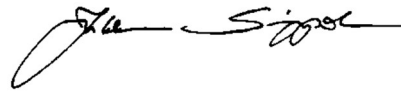
Loimu ry esittää, että momentille 30.40.53 lisätään Suomen Metsäyhdistyksen tekemälle kansainväliselle metsäviestinnälle osoitettuna 60 000 euroa ja muu Metsäyhdistyksen momentilta saama tuli pidetään ennallaan. Tällöin voidaan luopua MMM:n Metsäyhdistykselle kansainväliselle metsäviestinnälle antamasta erillistuesta.

Helsingissä 29.9.2026

Luonnon-, ympäristö- ja metsätieteilijöiden sekä ruoka-alan korkeakoulutettujen liitto Loimu ry

Minea Pyykönen
Toiminnanjohtaja

Jukka Sippola
Neuvottelupäällikkö